

Pilipai

Alalaha Nenge Lange Pilipai Mur

¹ [✡]Iau Paulus, pe imem nai Timoti mo umume nge Jesus Kristus. Pe mohas ia alalaha nei ke lange NeHalang nena hana mur lochloch nge Pilipai nenge leteria manmanna nge Jesus Kristus, luluch nge hana papalauna mur nenge tenau elele iri pe reria halaunga mur.

² Temere, NeHalang pe Non Soke Jesus Kristus leteria poreke ia imo pe te hemaluche letemo ke atu ke nek.

Paulus Nena Hetalaulaunga

³ E hele urana toto nge NeHalang ak soke nga etue lochloch nenge letek metentene imo.

⁴ Pe nga etue nemur nenge e hetalaulaau imo lochloch amo, letek iech manmana.

⁵ E iech toto nge imo iange a halaua iau nga helenga urana toto ngana ana ume, talun nga ume talun ngana ke at heueu nei.

⁶ [✡]Ke pomalam, e eteia ke NeHalang i sipona talune ume urana ngana nei nge imo. Pe letek manmanna ke I sipona lape heloloune ume nem ke la het nga etue nenge Jesus Kristus at mule ia.

⁷ Amo lete tu kokoes nge iau, ke pomalam, peng-peng nge iau nge e amneia ke pomai. Nga nei, a tuteu luluch nge iau nga ure urana ngana nenge NeHalang tunge at nge iau, heueu nenge etu nga tuele au ngana pe pule nga etue nenge etu ke epoi

[✡] **1:1:** Ume 16:12-40 [✡] **1:6:** 1Ko 1:8

tetele pe e hekerkereng ia Jesus na helenga urana toto ngana.

⁸ NeHalang eteia ke iau e hele ke manmanna toto pe lemek taua imo ke pomange Jesus Kristus nge lemene taua imo.

⁹ E teke e hetalaulau amo ke lemo poinga nenge mutemo taua neingamo mur lape puopuo pe puo luluch nga letemo matana ngana mur.

¹⁰ [☆]Pomalam, lape a eteia poinga urana ngana pe poreke ngana pe lape ute e nge poreke tu hite imo ero pe mele hottaua poinga poreke ngana e nge imo ero ke la het nga etue nenge Kristus at mule ia.

¹¹ Pe lape a muta toto nga poinga urana ngana mur nenge at pengpeng nge Jesus Kristus. Pe poinga urana ngana nemur total heke tote NeHalang ene.

Ute Pele Poi Ele Paulus Hanna Ero

¹² Titik mur pe liliuk mur, a eteia ke nek. Ure meena ngana nenge lohot nge iau nei, halau mene Jesus na helenga urana toto ngana ke songia kikina ngana pe puo ke palaungana toto ol.

¹³ [☆]Pe palinga hel ana hana mur nenge tenau ele pele nei pe hulua lochloch, te eteia ke iau, te tamal teua iau nga tuele au ngana iange e umume nge Kristus.

¹⁴ Etu ngak nga tuele au ngana nei hekerkereng ia titik mur leteria ke te matau ero nge te hele hote Non Soke nena helenga.

¹⁵ Hana hel nge iri, saria keke iau ke te teke te mene mulik ke te haliu hot pe hel te poia nga leteria urana ngana.

[☆] **1:10:** 1Te 5:23 [☆] **1:13:** Ume 28:30

16 Iri nenge leteria urana, muteria taua iau pe te eteia nge NeHalang talue iau nga lamai ke e hekerkereng ia Jesus nena helenga urana toto ngana.

17 Pe iri nenge te poia nga sakeke nem, leteria metene mene iri siporia pe te teke tepoi poreke iau nga etue nenge etu nga tuele au ngana nei.

18 Nenge teke tepoi ke pomalam, iau e teke ute pele ero. E iech mana nga nem. Ure nenge palaungana toto, ngana koi nei: Hana pe hehei te haliu hote Kristus na helenga urana ngana. Nenge teke te hele ia nga leteria poreke ngana pe nga leteria urana ngana, iau e iech mana nga nem.

Oe, pe lape e iech toto nga hoena pule

19 [✡]iange e eteia ke a halaua iau nga lemo het-alaulaunga. Pe nga halaunga nenga Jesus Kristus opene, lape etu ke epoi tetele mana ol.

20 Pomalam e meia iau ero. E iech pe e kulele utar nge lape lohot. Pe lape eume ke kerkereng nga etue lochloch, ke pomanga heueu nei. Nenge teke etu ke e maulul ma e mete, ume lochloch ngana nenge e popoia, e heto heke Kristus ene ia.

21 [✡]Nga enau ngak, nenge teke etu ke e maulul etu luluch nge Kristus pe nenge teke e mete, e mene ure urana ngana mur halang.

22 Pe nenge e teke etu ke e maulul kura, lape e umume ia ume urana ngana mur hel pule. Pe nei e eteia ero kura. Kue tei nenge lape e nanas ia?

23 [✡]Ure nai tetak tele ele iau. Nge iau, e teke urana toto nge ela ke etu luluch nge Kristus.

24 Pe nge imo, e teke urana nge etu ke e maulul ke etu luluch nge imo ke e halaua imo.

25 Iau e eteia ke lape etu luluch nge imo ke e halaua imo nga letemo manmanna ngana pe atu ke a iech manmanna.

26 Pe lape a iech toto nge Jesus Kristus nga etue nenge ela ke etu luluch nge imo.

A Mes Ke Kerkereng Nga Letemo Manmanna Ngana

27 [◊]Ure nenge palaungana toto nenge e teke e heleia, ngana koi nei. Ai ke nek pe a poia ume nemur pe a henanas ia Jesus Kristus na helenga urana toto ngana. Pe e teke e esia imo nga etue nenge ela mule nge imo. Pe nenge teke ela ero, urana nge e longe nge ames ke elle mana pe a purpur kikimo nga lete manmanna ngana, nga Jesus nena helenga urana toto ngana.

28 Pe a mataua lemo ngarang mur ero, amo seilil ke kokoes. Pe nga poinga nei, iri te eteia ke NeHalang lape heporeke iri. Pe imo, NeHalang lape halaua imo.

29 [◊]Pe poia imo ke letemo manmanna nge Jesus Kristus nga i sipona lemene ngana pe a takisia ana melmelenga pule.

30 Nge nike etu luluch nge imo pe a eses ia melmelenga nenge lohot nge iau. Pe heueu nei, ita ul ta amneia ke elle mana ol.

2

Apoi Ke Mange Kristus Pengpeng

[◊] **1:27:** Epe 4:1; 1Te 2:12 [◊] **1:29:** Ume 16:19-40

1 Kristus hekerkereng ia letemo lo. Pe lemene taua imo ke letemo ma ke nek lo. Pe Opepengpeng tu luluch nge imo ke a nek hel lo pe letemo mulmule ia imo.

2 Iok, a poia iau ke e iech ol. Nga nenge e teke a nanasia poinga nemur: Atu ke letemo elle pe anek hel nge imo, pe a rahita hel ke imo elle mana.

3 **◊**Pe poinga nenge a ngailele mele pe atal heke imo, poinga panem poreke toto. Pe a nanasia koi poinga nei: Aau sue imo ke aele sio toto nge pekngamo mur.

4 **◊**Letemo ia imo toro ero, anau lange mele hel pule.

Iesus Au Sue I Pe NeHalang Tal Heke I

5 A rahite letemo tuanin ngana mur ke pomange Jesus Kristus:

6 **◊**I NeHalang toto

 pe tal heke i ke pomange NeHalang ero.

7 **◊**Jesus Kristus tal sio mene i

 pe lohot ke i non pe ume ke halaulaua ita.

8 **◊**Pe tal sue i pe longo tau mana ke la het nga ana metenga

 nenge te heon heke i nga manga toto!

9 **◊**Nga nem mana, NeHalang tal heke tote i

 pe tunge ene nenge pingana iuiu nga hulua lochloch eria.

10 **◊**Pomalam, hulua nemur nga tapa pe nga ich

 pe nga ich letena lape te longe Jesus ene

 pe te tualou sio sapele lange i.

11 **◊**Pe lape hulua lochloch te haliu hote leteria

◊ 2:3: Kal 5:26 **◊ 2:4:** 1Ko 10:24 **◊ 2:6:** Ioa 1:1-2; 17:5 **◊ 2:7:**

Ioa 1:14; 2Ko 8:9 **◊ 2:8:** Hip 5:8; 12:2 **◊ 2:9:** Ume 2:33; Epe

1:20-21; Hip 1:3-4 **◊ 2:10:** Rom 14:11 **◊ 2:11:** Rom 10:9

manmanna ngana
 ke te teke Jesus Kristus I Non Soke.
 Pe hemalmalinga palaungana lange Temene
 NeHalang.

Atu Ke Nek Ke Pomanga NeHalang Lemene Ngana

¹² Oe atong mur, nga etue nenge etu luluch nge imo, a longo taua iau. Pe heueu nei ol etu ke kangkanga ol, pe lemek ke a longo tau ngamo nem, tu ke kerkereng. A ume ke kerkereng luluch nga mataunga pe loiloinga ke a heulo hote lemo maulinga nge koko.

¹³ Lange NeHalang kokoes ume nga letemo ke lememe taua I lemene ngana pe pule hekerkereng ia imo ke a longo taua.

¹⁴ A poia amo ume lochloch ke nek mana pe a ngunngunu hel pe a hunel ero.

¹⁵ [✧]Pomalam lape NeHalang esia poinga poreke ngana e nge imo ero pe atu ke pomanga tutuna mur pengpeng. Pe heueu nei atu luluch nge hana porekreke ngana mur nga ich nei kura. Pe lemek ke atu ke nek ke pomanga NeHalang lemene ngana. Pe apoi ke pomanga lemenge nenge tua leme nga kileng au ngana.

¹⁶ Nenge a haliu hote helenga nenga maulinga nge koko. Nenge teke a poi ke pomai, nga etue nenge Kristus at mule, lape e iech toto iange NeHalang ana ume nenge e umume ia nganangana lo.

¹⁷ Letemo manmanna ngana nge Non Soke pomalaka nga lemo tunginga nenge lange I. Pe

[✧] **2:15:** Dan 12:3; Pil 1:10; 1Te 2:19

toinge eik pasiling ke la luluch nga lemo tunginga nemur, lape e iech luluch nge imo.

18 [◊]Pe imo pule a iech luluch nge iau.

Paulus Teke Kulosia Timoti

19 Pe nga Non Soke Jesus lemene ngana lape e hekule Timoti ke la mule nge imo ke ueiuei mana. Pomalam lape hekerkereng mule letek nga etue nenge at mule pe nene imo at nge iau.

20 Pe mele e poi ke mange Timoti ero. I letena tau tote imo ke teke lape hetakile imo ke nek toto.

21 [◊]Hulua leteria tu mana nga aria ume mur, pe nga Jesus Kristus ana ume, leteria ia ero.

22 Pe imo a eteia lo ke Timoti i non nge urana. Ana non poi ke manga tuk ia toto nenge halaaulaua iau ke mo hele hotote Helenga Urana Toto Ngana.

23 Lape e kulos ia i ke lange imo kura, pe enau ala mana mukam nga ure nenge lape lohot nge iau.

24 Pe letek manmanna nge Non Soke ke iau pule ela mule nge imo ke ueiuei mana.

Paulus Teke Kulosia Ipapotitus Pule

25 [◊]Pe letek unne, e teke urana nge e kulos ia Ipapotitus pule ke lange imo. Iange i poi ke mange iau mana: Letena manmanna nge Jesus pe nanas ia iau ke imem nai mo ume ke elle pe mes ke kerkereng toto nga Non Soke ana ume. Pe imo sipomo a kulos ia i at nge iau ke halaaulaua iau.

26 Pe heueu nei letena haka toto ke teke la ke es mule imo. Pe letena tangtang ia imo iange a longe i nge singina haleles.

27 Pe i manmanna toto ke haleles nem mene i ke mete par. Pe NeHalang letentena ia i pe iau

[◊] **2:18:** Pil 3:1; 4:4 [◊] **2:21:** 2Ti 4:10 [◊] **2:25:** Pil 4:18

pule. Pomalam nau mene lete kolkol palaungana ke meena hit mene iau ero.

²⁸ Ke heueu neiletek haka toto ol ke e kulos mule Ipapotitus lange imo. Pe lape a esia i pe a iech toto pe lape amo lete nenge tu nge iau lape het toto sapele.

²⁹ A naue i pe a heroele i pe a longia i nga lete manmanna ngana nge Non Soke. A heto heke hana nemur nenge te poi ke pomam,

³⁰ iange i, mete par lo nga Kristus ana ume nenge tung teu tote singina ke halau tote iau nga ume nenge imo nakumo ero nge a poia. Pe imo a halaua iau ke pomam ero.

3

Imo Elle Pe Elle A Etei Tote Kristus Ke Nek

¹ Iok titik mur pe liliuk mur, lek helenga hetet lo pe e teke a iech toto nge Non Soke nga lemo tunga luluch nge I. Lek helenga hel ehas sue ke ulolo pe lape ehas sio mule iri. Pe nem, ute pele ero. Iange e teke helenga nemur te halau tote imo ke nek.

² Anau ala amo ke nek toto nge hana nemur nenge te hesalang mana ke te teke te riria singimo. Iange nga riringa nem, te poi ke pomalaka nga kaone hinolo mur.

³ ³ Pe ita, ta poi ke mange iri ero. Ita laka nenge ta mene riringa toto ngana. Iange NeHalang opene halaua ita ke ta heto heke tote I pe ta iech toto iange tatu luluch nge Jesus Kristus. Pe poinga nenge ta rir us nem, letera manmanna sakilil nga poinga nem nge halaua ita ero.

4 [◊]Pe nenge teke mele ramana kerkereng nge poinga nem halaua tote i, iau laka nakuk toto nge e nanasia kue nemur.

5 [◊]Iau etak hoe iau ke ak etue iri rahtele mol pe te riria iau. Iange iau, lek nge Israel pe etu teu nga kaleu ramana nenge Pensamin. Pe iau Hipru iange hetak pe temek iri Hipru pe e lohot ke iau paresio iange e nanas tau tote hotonga nenge Moses.

6 [◊]Pe e menmene kaleu pe e hun lapue NeHalang nena hana mur pe e teke e poia NeHalang ke iech, pomalam e nanas tau tote hotonga mur.

7 [◊]Ure nemur nenge esis ala hote nem, nga tele ngana e teke ma lape te halaua iau. Pe nei ero ol. E saua iri ke te lasus tote pe e nanas mene Kristus.

8 Pe e saua ure nemur mana ero. E saua ure lochloch ke te lasus iange e teke e etei mene Non Soke Jesus Kristus. Pe e eteingak nem urana tote nga ure lochloch ngana nemur.

9 [◊]Pe etu teu nge I ol. Pe iau sipok e poia iau ke iau non nge pengpeng nga NeHalang matana ero nenge e nanas tau tote hotonga nenge Moses. Pa nem ero ol. Iau non nge pengpeng nga NeHalang matana iange letek manmanna nge Kristus. Ke nga letek manmanna ngana nem mana, NeHalang poia iau ke iau non nge pengpeng nga matana.

10 [◊]Iau lemek tote ke e teke e etei tote Kristus pe e amnei urume nena kerkerenga nenga maul haka mule ngana. Pe e teke e amneia melmelenga ke mange i ke e mete

[◊] **3:4:** Ume 22:3; 2Ko 11:18 [◊] **3:5:** Luk 1:59; Ume 23:6; 2Ko

11:22 [◊] **3:6:** Ume 8:3 [◊] **3:7:** Mat 13:44-46 [◊] **3:9:** Rom 3:21-22

[◊] **3:10:** Rom 6:3-5; 8:17

11 pe e maul haka mule ke pomange I.

Tanau Langa Utar Toto Nenge Lape Ta Mene

12 [☆]Pe ure nemur te lohot nge iau ero kura. E hele menmene kura. Pe lemek toto ke e teke e mene ure nemur ke pomange Jesus nge mene iau lo.

13 Pe titik mur, heueu nei e rahite nga perik ero kura. Pe e teke epoi ke pomai koi: Lape esau sue ure meena ngana mur nenge te poi helele iau pe e song tau mene ure nenge tu nga muka.

14 [☆]Pe lape e songia kikikngak toto ke la e mene iechinga nenge NeHalang iua iau ke ela nga lut nga tapa iange letek manmanna toto nge Jesus Kristus.

15 [☆]Ita lochloch ngana nenge Opepengpeng hemellehe letera matana ngana mur lo, ta naue urelu song hot ngana ke mai koi. Pe nenge teke letem tuanin ngana mur te song hot ke altoto nga ute hel, nem lape NeHalang hemallahha hote lange iong.

16 Pe kue manmanna ngana nenge ta nananas ia ke at heueu nei, ta hile sio mule ero ol.

17 [☆]Ke titik mur pe liliuk mur, a nanas ia lek poinga mur. Pe pule anau urume iri nenge te nanasia lemem poinga nenge mo poia nga matamo lo.

18 Iau letek kolkol pe e tang iange e hele lange imo ke kokoes lo, pe heueu nei lape etua tau mule lek helenga nemur pule: Hulua halang tetu ngaria heueu nei, poia iri siporia ke iri ngarang nge Kristus nga mete ngana nga manga toto.

[☆] **3:12:** 1Ti 6:12, 19 [☆] **3:14:** 1Ko 9:24 [☆] **3:15:** 1Ko 2:6 [☆] **3:17:** 1Ko 4:16

19 [◊]Nga hoena lepe tela nga oan nge imperno. Iange leteria tu mana nga ure nemur nga ich nei. Pe te nanas tau mene lemeria ngana mur pe te heto hekeke eria mur nga poinga poreke ngana mur nenge te popoia.

20 [◊]Pe ita ra kileng toto kou nga lut nga tapa. Nga kileng nenge ara Non Soke Jesus Kristus lepe at ia. Pe ta kulala tote I iange I non nge ara hemasinga.

21 [◊]I, nena kerkerenga palaungana toto ke hulua lochloch ngana pe ure lochloch ngana lepe te longo tau mene I. Pe I lepe at pe hulia singira met-mete ngana mur pe poia iri ke te lohot ke pomanga I sipona singina nenge ana hemalmalinga urana toto.

4

A Ngata Hel Pe A Iech

1 [◊]Titik mur pe liliuk mur, amo lete tu toto nge iau. Pomalam, e teke ela ke ees mule imo. Pe letemo manmanna ngana nge Non Soke nem, a rahite ke kerkereng toto, iange iau e iech toto nga poinga nem!

2 Pe e teke e hele ke kerkereng toto lange iong Iuotia pe Sintike, ke imo nai anau urume Non Soke na poinga mur pe a kila ke nek. A hunel ero ol.

3 [◊]Pe e teke e onteia iong ke o halaua iri pule. Iange iong, neingak toto laka iong. Hehei nai nei pe ne Kelemen pe lek ume pekngana mur hel pule, te halaulaua iau ke mo haliu hotote helenga urana toto ngana nenge Jesus. Pe iri eria mur tehas sue

[◊] **3:19:** Rom 16:18 [◊] **3:20:** Epe 2:6, 19 [◊] **3:21:** 1Ko 15:28, 42-53

[◊] **4:1:** 1Te 2:19-20 [◊] **4:3:** Luk 10:20

iri nga alalaha ke ulolo. Alalaha nenga maulinga ke koko.

⁴ Pomalam e hele ke e teke a iech ke kokoes nga lemo tunga luluch nge Non Soke. Pe etua tau mule pule: A iech toto!

⁵ [◊]Pe a poi ke nek lange pekngamo mur iange Non Soke atat lo.

⁶ [◊]Letemo meena rara ero. A onteia NeHalang pe a hetalaualau lange I nga ure lochloch ngana pe a hele urana toto lange i.

⁷ [◊]Pomalam, NeHalang lape poia letemo ke ma ke nek toto. Pe pule, lape poia letemo tuanin ngana mur ke la mana nge Jesus Kristus. Pe poinga nenge NeHalang poia nem, mele pele purpur ero toto nge letena tuanin hote.

⁸ Iok titik mur pe liliuk mur, lape e hetoro hit mule imo ke pomai, e teke letemo tu mana laka nga ure urana ngana mur nenge ta heto hakaka Non Soke ia: Nga poinga lochloch ngana nenge manmanna pe nenge mallaha pe nenge pengpeng pe heo ngana pe nenge lemere taua pekngara mur pe poinga urana ngana nenge ta memeleia iri.

⁹ [◊]Ure lochloch ngana nenge e hetoro sue lange imo pe nenge a eteia nge e hele ia pe nenge a naue nge e poia, a nanas mene ke pomalam mana. Pomalam NeHalang nenge poia letera ke ma ke elle mana, lape tu luluch nge imo.

*Paulus Iech Toto Nga Pilipai Mur Reria
Tunginga*

[◊] **4:5:** Hip 10:25; Iei 5:8-9
Isa 26:3; Ioa 14:27; Kol 3:15

[◊] **4:6:** Mat 6:25-34; Kol 4:2
[◊] **4:7:**
[◊] **4:9:** Rom 16:20

10 Pe iau, e iech toto nge Non Soke iange letemo metene mule iau ke a halaua iau. Atong mur, letemo metene iau mala lo pe lemo kue ero nge a poia halaunga nem.

11 Pe nem ute pele ero. Iange nga etue nemur nenge lek ure mur ero, e iech manmana pe letek tu ke nek mana.

12 Etu nga etue nenge lek ure halang pe etu nga etue nenge lek ure halang ero. Pe letek matana ke nek lo nga kue nenge poia iau ke e iech manmana nga etue lochloch.

13 [◇]Iange Kristus i sipona hekerkereng ia iau nga ure lochloch ngana nenge te lohotot nem.

14 Pe imo apoi ke nek toto at nge iau nga nenge a halaua iau nga ure meena ngana nemur.

15 [◇]Iange nga etue nenge e lohaka nge Mesatonia, imo sipomo a heneue iau nga poinga nenge ta tung helel pe ta long helel rera ure mur. Pe NeHalang nena hana mur hel te poia iau ke pomam ero. Nei imo lochloch a eteia.

16 Iok, ela ke etu nge Tesalonika pe emule mana a hekule ure hel pule ke halaua iau.

17 Pe iau letek tu sakilil nga ure nemur nenge a hekule atat nge iau nem ero. Iange e teke e esia lemo poinga urana toto ngana hel pule, nge a poia ke mahoho haka langa poinga nemur nenge a poia nem lo.

18 Ke lemo tunginga nemur nenge a hekule at nge iau nem, Ipapotitus tunge iri at nge iau lo. Ke heueu nei e rere ute pele ero ol. Ure lochloch ngana nenge lemek taua pe ure hel pule te lohot ke mataria purpur lo. Pe e mene iri pe e iech toto

[◇] **4:13:** 2Ko 12:10 [◇] **4:15:** 2Ko 11:9

ke pomange NeHalang nge mene tunganing mur
nenge inangana ehech pe iech ele tote.

¹⁹ Pe ak Non Soke NeHalang lape tunga ure
lochloch ngana nenge mutemo taua lange imo. Pe
I lape tunga lochloche ure urana ngana mur nge
Jesus Kristus lange imo pule.

²⁰ Hemalmalinga palaungana lange Temere Ne-
Halang nga etue lochloch sapele. Manmanna.

Helenga Het Ala Ngana Mur

²¹ A hele ia lek apalanga lange Jesus Kristus
nena hana mur lochloch. Pe lek ume pekngana
mur nenge tetu luluch nge iau, te hekule reria
apalanga lange imo pule.

²² Pe NeHalang nena hana mur nenge te umume
nga ne Kaesa na pele, te hekule reria apalanga
lange imo pule.

²³ Pe Non Soke Jesus Kristus lape poi ke nek toto
lala nge imo ke kokoes. Manmanna.

**Tomunga Hel Heueu Ngana
Genesis and the New Testament in the Lote Language
of Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Lote long
Niugini**

copyright © 2009, 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Lote

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-11-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

89f57add-4ab2-5e6d-af7e-7ec7955d8f95